

Izhaja vsak torek in petek v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jelgersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Zmaga resnice.

Devetnajsto stoletje je zares bil „vek napredka“, a je bilo ob enem tudi „stoletje laži“. Lahko bi se vsled tega sodilo, da je napredek tesno združen z lažjo in da brez iste niti ni mogoč.

A temu ni tako; napredek s podlagom laži je sicer res napredek, toda njega stalnost in vrednost je v marsičem dvomljiva, v marsičem varljiva. V prominovšem 19. stoletju se je dvignila obrt in industrija do nenavadne višine, tako sicer, ako bi v istem razmerju na raščalon. pr. število tovarna za najrazličnejše potrebne in nepotrebne izdelke, kakor je isto navstajalo v tem stoletju, tedaj bi tekmo bodočega stoletja moral biti svet pokrit z samimi tovarnami. Enako z industrijo so naraščala nekatera druga podjetja in so se širile stroke človeške vede in iznajdljivosti. Mnogo je napredovalo tudi zdravilstvo in kemična veda poleg elektrike, katera je uprav dala signaturo temu stoletju: že na zaključku 19. veka je zažarela električna luč in posijala z svojo silno svetlobo v skrivnostne globočine človeškega duha, kjer se spi nebroj bogatih nedvignenih zakladov, ki čakajo na čarobno moč elektricitete.

Seveda pa v tem razmerju ni napredovala tudi lepa umetnost in časi, ko so živelini, pr. najslavniji slikarji, pesniki, glasbeniki in kiparji v razmerni velikem številu, ti časi so daleč za nami v preminilih dobah.

No, vzrok temu je, ker se je v tem stoletju odprl nekak širok uhod v dvorane dobrožitja skoro da vesoljnemu človeštvu, ker so nastopili v tem stoletju, zlasti v drugi polovici istega, faktorji, ki so pokazali splošnemu človeštvu na vire, na katerih si vsak posameznik zamore priboriti blagostanja, bogastva itd., ako ima za to dovolj sposobnosti.

Po razglasenju splošne obrtne svobode, — svobode namreč, ki dovoljuje obravati ljudem brez vsake obrtne sposobnosti, le da imajo za to dovolj poguma in denarja, — po razglasenju te svobode v raznih državah se je razvila trgovina in obrt na nekak način, ki bije v obrazne samo človekoljubju, marveč tudi že naj-priprostjemu človeškemu dostojaštvu, — trgovina, obrt in industrija so stopile v tesno zvezo in zadružno so vprizorele na

svetu boj, kakoršnega še ni gledalo človeštvo. O tem viharnem boju se zamore prepričati le oni, ki obiskuje prava trgovinska središča in industrijska kota ali ki ima priliko sam vreči se v to viharno valjenje modernega življenja.

Pravi motor temu viharju je dala takozvana židovska mejnaročna družba. Dokler so vezale tej družbi roke razne države z svojimi zakoni, se ista ni mogla prav ganiti, po dosegi obrtne svobode v drugi polovici tega stoletja pa se je imenovana družba vrgla čez svet in od tega časa datuje takzvani obrtni in industrijalni boj našega časa, ki je, kakor rečeno, potegnil za seboj prav vse sloje človeške družbe.

Kake žrtve že na človeškem dostojanstvu zahteva ta boj, o tem ima že skoro slednji od nas svoje izkušnje, saj je znano, da hrepenenje po pridobitvi gmotnega blagostanja navelno zaničuje vse blage čednosti človeškega srca in da človek, v boju za sredstvi blagostanja, često tepta v blato ne samo poštenje in dobro ime svoje in svojega bližnjega, marveč on ukončuje na kruti način tudi gmotni obstanek svojega bližnjega, v kateri namen se rad poslužuje najnižjih sredstev, kakoršnih izumiti zamore v tem boju pokvarjena domisljija. Najpoglavitevne orožje v tej vesoljni gonji za obstankom in blagostanjem pa je laž. Malo je ljudi v naših dneh, kateri bi si bili zamogli ali hoteli pridobiti taka premoženja poštenim načinom, kakoršnih so si pridobili; kajti oni, ki ima pred očmi le svojo lastno korist in ne tudi koristi svojega bližnjega, oni se mora posluževati laži, drugače ne doseže cilja. Vsled tega so navstale na svetu razmere, da niti brat bratu, oče sinu in sin očetu več ne zaupa in iz tega splošnega nezaupanja, iz te splošne gonje za lastno koristjo, je prirastel položaj, ki mora, ako traja dalje, ugonobiti polagoma ves ugled človeške družbe in zatrepi v njej zadnji pojmom o visokem nje poslanstvu na zemlji.

V spoznanju tega nevarnega položaja so začeli delovati pošteni ljudje na to, da se krene na drugo stran, a da se v prvi vrsti zatré laž in nastopi pot resnice. Težko stališče imajo ti dobrí ljudje, kajti pomislije treba, da oni elementi, ki so preplavili že ves svet z lažjo in sleparijo, od katerih imajo velikih osebnih koristi, ne dajo tako

iz lepa iz rok vajeti, na katerih so vodili za nos človeško družbo. Da bi se obdržali na krmilu, da bi jim bila človeška družba še nadalje dobra molzna krava, dali so laži oblisko neke „resnice“, ki za hip omami in zmoti nerazsodnega človeka ter ga z nova zapelje. Taki svoji lažnjivi resnice so primešali še dober del predprnosti, in oboroženi s temi svojstvi, še dosezajo nekih uspehov, ki trajajo od danes do jutri. Ker tudi v to temo sleparstva so posvetili z bakljo resnice oni nevstrašni možje, ki hočejo za človeštvo zopet boljši časov. In prizadevanje teh mož ní ostalo brez uspeha, celo ogromni so že uspehi, ki so jih dosegli. Baš v teh časih se vrše v stolici francoski, Parizu, in v stolici avstrijski stvari, ki kažejo, kako je jela v teh mestih zmagovati resnica nad lažjo, pravičnost nad krivico. V Parizu, ki je srce Francije, so zmagali v občinskih volitvah kristjani z veliko večino nad republičansko stranko, ki je stranka židov in brezvercev, toraj stranka laži in krivice in ta zmaga kristjanov utegne celo močno uplivati na nadaljni razvoj notranjih razmer v Franciji. S to zmago se je hkrati izkazalo, da je ljudstvo na Francoskem že utrujeno od teže laži, pod katero ječi vsa francozka javnost in da si želi spremembe. In ker je trpela stolica parižka najhuje pod to težo, izvršil se je tudi v Parizu ta preobrat najhitreje. Enako zmagonsko nastopa stranka resnice proti židovstvu na Dunaju, kjer jej je na blizu zagotovljena zmaga v občinskih volitvah po vseh okrajih. A isto gibanje se opazuje tudi po drugih krajih monarhije, gibanje resnice in človekoljubja proti laži in brezobzirnemu izkorisčanju bližnjega. Kajti v vseh resnicoljubnih srečih je kakor deroči plamen zaplapalo sponzanje, da je treba rešiti človeško družbo iz krempljev posameznih izkorisčevalcev in urediti splošne razmere v onem smislu, kakor je v hasek vsej široki javnosti.

Mnogo bode še dela in borbe, kajti vsled splošne neskrbne zaupljivosti se je pregloboko zajedel v meso in kri družbe črv samoljubja posameznih, toda naposled mora zmagati resnica in v nič zgruditi se mora laž, tako drugod kakor pri nas, nanjenih razvalinah pa zapeti zmagoslavno pesem genij človeške sreče na zemlji.

se, že se je delal zor. — Treba zbuditi ljudi, čas je, da gremo.

VI.

Pahom vstane, vzbudi še delavec na voz, veli zapreči in gre budit Baškirc. „Čas je — pravi „da gremo na stepo merit“. Baškirci vstanejo in zbero se vsi, tudi starejšina pride. Zopet so jeli piti Baškirci kumis, hoteli so pogostiti Pahoma s čajem; ali ta ni hotel čakati. — „No, če hočete iti, pa pojmo — čas je“, reče jim Baškirci se zberó in se vsedajo, ta na konja, ta v voz, pa gredó. Pahom in delavec sta se peljala na svojem voz. Pridejo v stepo, dan se je zoril. Pridejo na griček, pa zlezijo z voz, pa se zbero skupaj. Starejšina stopi k Pahomu ter mu pokaže z roko. „Glej“ — pravi „vse to je naše, kolikor daleč ti nesejo oči. Izbiraj po volji“. Pahom zažar oči: vsa zemlja je bila lepo lepo obrastla, ravnakakor na dlani, črna kot mak in travo do pasú. Starejšina snami lisičjo kučemo, ter jo postavi na sredi griča. „Tu“ — pravi „bode cilj (smoter); sem deni denar. Tvoj delavec bode stal tú; od tod odideš, sem pridi zopet. Kar obideš, vse bo tvoje“. Pahom vzame denar, dene ga na kučmo, sleče suknjo, in ostal je v samem jopiču. Na to se visoko prepaše, dene vrečico s kruhom pod pazduhu, privež posodo z vodo k pasu, nategne škornje ter se napoti. Misli, misli na katero stran bi se obr

Politični razgled.

K položaju.

Zborno poslancev je imela tri seje t. j. v četrtek, petek in v soboto, vsaki dan po jedno. Pa na nobeni teh sej ni prišla niti do prve točke dnevnega reda. Čeličnamreč obstruirajo nadalje in dokler oni obstruirajo, ni niti misli na normalno delovanje parlamenta. Načelniki raznih strank, tako smo čitali v dunajskih listih, so stikali skupaj glave, ker so se posvetovali, kako naj bi se uničila ta grda spaka obstrukcijska, ta hidra, ki je požrla že toliko ministerstev. Pa zman. Celo Nemcem, ki so ob svojem času vse drugače divjali in razsajali v zbornici, nigo pa to delajo sedaj Čehi — ki le mirno stavljo predlage ter za nje glasujejo po imenih, se zdi ta pošast — obstrukcije jako grda — seveda stope vedno na svojem „poštemen“ nemškem stališču quod licet Jovi, non licet bovi. Vsled tega so se že širile gorovice, da nosi ministerski predsednik dr. Koerber v žepu cesarjevo pismo, ki ga pooblašča, da sme razpustiti državni zbor. Pa tudi to se ni zgodilo. V tej zadregi so prišli na pomoč spet prazniki, ti lepi binkoštni prazniki in pa delegacije. Zaradi teh dveh okolnosti je torej zasedanje državnega zabora preloženo — do baje 7. junija t. l. Ali bode takrat državnemu zboru sreča milejša, o tem danes ne more biti govora. Da je že skrajni čas, da bi se jedenkrat začelo kaj delati in da je posebno nam Slovencem mnogo na tem ležeče, o tem pač ne dvomi nikdo in je popolnoma umljiv sklep jugoslovanske zvezde, glasom katerega želijo člani te zvezde, da bi se začelo vendar jedenkrat resno delovati s posebnim povdankom in oziraje se na naše slabe gospodarske razmere.

Pa isto tako ne sme tudi nikdo tajiti, da imajo Čehi prav, ako zahtevajo zadodčenja za kruto žaljenje, katero jim je bilo prizadljeno z odpravo jezikovnih naredeb. Če pa imajo Čehi prav, potem pa naj se jih zgodi tudi pravica.

In v tem pogledu ni torej nemogoče, da bi se nekaj zgodovalo zdaj o binkoštnih praznikih. Zadnje dni sta ze mudila nameč na Dunaju češki namestnik grof Coudenhove in pa deželni maršal knez Lobkovic. Ministerski predsednik dr. Koerber — je imel pa daljše pogovore s Češkimi prvaki. Poleg tega poročajo listi, da so se tega marljivega dela poprijele tudi druge najupljivnejše osebe. — Potem takem bodo vse te modre glave morebiti vendar kaj stuhatale, kar bode v stanu spraviti naš parlamentarni voz — iz tako globokega blata.

O Milanovem nasilstvu.

Slučaj Tavšanova i zopet kaže, da se hoče maščevanja žaljeni razkral Srbije iznenediti vseh onih srbskih rodoljubov, ki mu

nil — povserod je bilo lepo. Vse eno — si misli — pojdem proti vzhodu. Obrne se proti solncu, zalegne se ter čaka, da se pokaže solnce izza gor. „Ne, ne smem izgubljati časa — lože je po hladu“. Tudi baškirske jezdce so prijezdili na grič in so šli za Pahomom. Jedva je pokukalo solnce izza roba, zgane se Pahom ter odide v stepo. Jezdeci pa za njim.

Pahom ni stopal ne hitro ne počasi. Hodil je okoli ene vrste daleč, pa ukazal zatakniti kol (v znamenje). Gre dalje. Jel se je bolj gibati in pospešil je korake. Gre naprej; veli zatakniti drugi kol. Ogleda se na solnce, grič je bilo lepo videti in ljudje so stali tam. Pahom je računal da je prešel pet vrst (kilometrov). Jelo ga je greti in sleskel je jopič ter se prepasal. Gre dalje. Šel je še pet vrst. Gorko je bilo. Pogleda na solnce. Že je bilo čas zajutreku. „Ena doba je minula“ si misli. „Ali v dnevi so štiri, še zgodaj za povratek. Čaj, da se sezujem.“ — Sede, zuje se, pa gre dalje. Zdaj je šlo ložje. „Nu čaj, še pet vrst preidem, potem se obrnem v levo. Ta kraj je prav lep. — Čim dalje, tem lepše“. Pa stopa še naravnost. Ogleda se: grič se je jedva več videl, in ljudje so se črneli kot mravlje na njem.

(Dalje pride).

L I S T E K.

Veliko obzinil — malo pozrl.

Ruski: L. Tolstoj.

Starejšina se zasmeje. Vse tvoje! Samo en pogoj. Če v enem dnevu ne prideš nazaj k istemu mestu, odkoder si odšel, zapadejo tvoji novci“. — „Ali kako se bo pa poznalo, kod pojdem? Mi ostanemo na mestu, ki ga izbereš“ pravi — „stali bomo, a ti idi, delaj krog, a za taboj bodo jezdili naši mladeniči. In kjer porečeš, tam postavijo znamenje. In potem lahko preorješ s plugom od znamenja do znamenja. Napravi krog še tako velik, ali samo da prideš do solnčnega zahoda na mesto, odkoder si izsel. Kar obhodiš, vse bo tvoje“.

Pahom pritrdi temu. Določili so, da začnejo drugo jutro meriti svet. Pogovorili so se, popili še malo kumisa, pojeli ovovine, napili se čaja in bila je noč. Deli so Pahoma v pernico in se razšli z objubo, da pridejo za jutra zopet, ter odidejo na mesto pred solnčnim vzhodom.

V.

Pahom leže na pernico; ali spati ni mogel; vedno mu je hodila ona zemlja po glavi. Glej — pravi — kaj naredim. Dobim si na ta način veliko sveta — 50 vrst obi-

*) jarma.

niso naklonjeni radi njegove vse drugo nego rodoljubne politike. Znano je, da je najel Milan ljudi, ki so podtaknili Tavšanoviču ponarejevanje vrednostnih papirjev Belograjske Zadruge. To je Tavšanoviča seveda spravilo na zatožno klop, kjer ga je Milan hotel imeti, da ga potem pahne v dolgletni zapor in se ga tem potom iznebi za vselej. Sodniki, same Milanove kreature, so obsodili Tavšanoviča res na 11 let težke ječe, toda čudo! na kazenski razpravi ni bilo nobenega človeka, ki bi se bil oglasil kakor oškodovanega po omenjenih papirjih in sodni dvor kakor vse javnost je prepričana o nedolžnosti Tavšanoviča. Toda Milan se ga je hotel iznenediti in dosegel svoj črni namen. Tavšanovič je vsled silnega razburjenja in žalosti sploh na smrt obolel in najbrže niti ne nastopi nezaslužene kazni, ker ga bode rešila smrt Milanovih verig.

Italijanska zbornica.

V prvi seji italijanske zbornice so se že pojavila krepka nesoglasja. Skrajna levičica je popolnoma nezadovoljna z novim poslovnim redom zbornice in je po poslancu Ferri-ju takoj izjavila, da se hoče z silo upreti uporabi istega. Mej glasnim vrščem je potem predlagal Giolitti sestavo komisije, ki bi naj v dveh dneh z nova spremenila poslovni red. A temu predlogu se je uprl ministerski predsednik, kar je imelo za posledico, da je levica še bolj hrumela. Levičarji so začeli prepevali Garibaldijevo himno in galerija je pela z njimi. Hrup je bil tak, da je moral predsednik naglo zaključiti sejo.

Buri v Ameriki.

Hrabro ljudstvo v obeh južnoafriških republikah je storilo poslednji korak za obrambo svoje samostojnosti: odposlalo je deputacijo treh mož v severno Ameriko, da pri tem svobodoljubnem ljudstvu svobodne širne republike doseže to, kar ni doseči mogla v — civilizovani Evropi. In ta deputacija hrabrih Burov kakor kaže, utegne imeti uspeh: dočim so se evropski diplomati skrivali pred odposlanci afriških republik in po prstih bežali tihotapno pred njimi, ali k večjem da so, kakor Nikodem, govorili z njimi „v krilu noči“, — prireja jim svobodno ameriško ljustvo viharne prijateljske sprejeme ter jih nosi takoreč na rokah, pripravljeno, žrtvotv vse za svobodo tega izbornega n roda proti angležki oholosti. In Buri tudi zaslužijo popolnoma to navdušenje, kajti oni ne prihajajo na ameriška tla, prosit kake intervencije, marveč oni nastopajo popolnoma v smislu mirovne konference v Haagu, dokazivši, da so vse one lepe besede na tej konferenci bile le votle fraze, puhla laž, ker nobena evropskih velevlasti ne izpolni dane obljube, da bi nastopila v razsodišču v tej toliko kocljivi vojni zadevi. Na gorostasno laž so postavili Buri vso Evropo ter jej zaničevanjem obrnil hrbet ter odsli tja, kjer še zari misel za svobodo človeško, — šli so v Ameriko. In ondi niso potrvali zastonj. Mac Kinley, predsednik severno ameriških držav je sprejel deputacijo kakor prave diplome in jih zagotovil podpore. Nerd je to storil Mac Kinley, kajti prav malce ga vleče k Angležem, toda on ve, da ameriško ljudstvo misli drugače in ve tudi, da bode oni mož bodoči predsednik Amerike, ki bo znal upoštavati voljo n a r o d a . — Amerika bode zdaj govorila in ako bi tudi državni tajnik Nemčije, grof Bülow, dal Angliji še take garancije, Anglija z svojimi oslabelimi četami se trese pred besedo Amerike.

Domače in razne vesti.

50letnico svojega pastirovanja je praznavač preteklo nedeljo in sicer na tistem zlatotamnik mngč. gospod Zoratti France, kaplan pri sv. Ignaciju v Gorici.

Novi c. k. okrajni zdravnik za goriški politični okraj. Kakor čujemo, dočlen je naslednikom dosedanjega c. k. višjega okrajnega zdravnika gos. dr. Zencovicha, ki je bil pred malo dnevi umirovljen, sedanec c. k. okrajni zdravnik v Gradišču dr. Berger.

Kaj bode ta gospod delal pri nas, kjer je izključno slovenski okraj, a on slovenskega jezika ne pozna, to vedo pač oni, ki nam ga posljajo. Dr. Berger je — žid.

V železniški svet na Dunaju je imenovan za dobo treh let dr. Marani deželnih poslanec in odbornik v Gorici.

Revizija trase za železniško črto Gorica-Trst. Pretečeno sredo je končala komisija za pregledovanje trase železniške črte Gorica-Trst svoje delo. V četrtek večer pa je imela sklepno sejo v Trstu ter je sestavila tudi svoj zapisnik. Pri tej priliki je vsprijela jednoglasno tudi slednje želje. I. Da se v Rihembergu kolodvor premakne za 200 m. od mesta, na katerem je bil prvotno načrtan; II. Da se vstanoviti v Stanjelu točka, od katere naj bi se delila železnica proti Postojni, mesto v Koprivi, kakor je prvotno nameravano; III. Pri Repentaboru naj se napravi postajica za nakladanje kamenja iz tamošnjih kamnolomov; IV. V Gorici naj bo kolodvor mesto, kakor je bilo prvotno nameravano, pri „rusi hiši“ na Blančah.

Prisustoval je na tej seji tudi ministerjalni svetnik Vurm in je pri tej priliki zagotovil, da začne revizija po Soški dolini meseca julija tega leta.

Komisija za odmerjanje osebno-dohodinskega davka za Gorico. Dne 16. t. m. je pričela cenilna komisija pol. okraja Gorica (mesto) svoje delovanje za priredbo osebne dohodnine za leto 1900 pod predsedstvom c. kr. finančnega svetovalca g. Ernesta Rovis. Uđje komisije so gospodje: Jurij vitez pl. Boeckmann, posestnik: Franc dr. Marani, odvetnik; Bidschini Anton, c. kr. davčni preglednik v. p.; Sturli Josip, posestnik; Don Franc Zoratti, duhovnik in posestnik; Terpin Josip c. kr. davčni nadzornik; Schobert Karol, posestnik; Ramot Henrik, c. kr. davčni oficijal; Avgust pl. Gironcoli, lekarnar; Pečenko Anton, trgovec in posestnik; Bramo Ivan, posestnik.

Poročilo goriške podružnice sv. Cirila in Metoda na XI. podružničnem letnem občnem zboru dne 20. maja 1900. Naša podružnica začne z današnjim dnem dvanajsto leto svojega plodonošnega, narodnega delovanja. Dne 4. junija 1899 leta so bile voljene na letnem občnem zboru v načelništvo: gospa Avgusta Šantel, prvomestnica; gospa Amalija Drušček, blagajničarica; g. Ana Dovgan, tajnica. Namestnice: gospa Ivanka Dekleva; gospa Karolina Makuc; gospica Lavoslava Korsič. Odbornici: gospa Marija Kopač in Matilda Štajer. Pri podružnični seji dne 10. junija 1899. leta se je odbor prijazno spominjal p. n. g. poverjenec, hvalec njihov vztrajno požrtvalnemu trudu. Poslala se je pismena zahvala, s prošnjo, naj bi ostale mnogo let našej podružnici naklonjene slednje gospe in gospice poverjenice: gospa Terezija Klančič, v Podgori; gospa Kristina Lokar, v Mirnu; gospa Karolina Furlani, v Št. Andrežu; gospica Kristina Doljak, v Solkanu; gospica Marija Komac v Krišku. Podružnica naša je izgubila tekom družbinega leta marljivo sotrudnico gospo Karolino Furlani; Vsega mogočni jo je pozval v večnost. Blagi pokojnici — sveti večna luč. Kakor običajno so bili za božičnico preskrbljeni otroci v otroškem vrtec v Pevmi z obleko, obuvalom i. dr. Presrčna hvala vsem častitim davoralem in prijateljem slovenske mladine za razne darove v blagu ali denarju, kajti njihova radodarna roka je utešila revščino slovenske dece.

Načelništvo je imelo v družbinem letu sedem sej. Podružnični blagajni je došlo:

dohodkov:

1. preostanek lanskega leta K. 55,84
2. letnina in podpornina " 260,40
3. radodarni doneski " 60,60

 spupaj . K. 376,84

Troškov je bilo:

1. odposlalo se je glavnemu vodstvu v Ljubljano K. 260,—
2. božičnica in mejetni troški " 74,98

 spupaj . K. 334,98

dohodki K. 376,84

troški " 334,98

ostane . K. 41,86 v podružnični blagajni.

Na letnem občnem zboru gor. ž. podr. sv. Cirila in Metoda dne 20. maja 1900. leta so bile izvoljene v načelništvo: gospa Avgusta Šantel, prvomestnica; gospa Amalija Drušček, blagajničarica; gospica Ana Dovgan, tajnica. Namestnice: gospa Ivanka Dekleva, gospa Karolina Makuc, gospica Lavoslava Korsič. Odbornici: gospo Josipina Blažon in Marija Kopač.

Naj bi novoizvoljeni odbor i nadalje častno izvrševal rodoljubno nalogo, kateri si je nadela naša dična podružnica!

Torej imamo venderle mi prav. Zadnja „Soča“ priznava nameč, da je Gabršček z svojimi trditvami glede glasovanja pri občnem zboru goriške posojilnice pogorel. Sicer pa da ne bo Gabršček ničesar plačal, tega ni pač treba, da bi nam namigala „Soča“, o tem smo bili že sami prepričani.

Nekateri so pač taki, da se drže denarja, kakor peklenček grešne duše. Sicer pa se pri Gabrščeku v zadnjem času razmere nekako pred drugačile.

Z ozirom na to okolnost pa ni še nemogoče, da ne bi mi tudi zastonj navedli imena tistih oseb, o katerih je Gabršček trdil, da so glasovale in je za to svojo trditev prevzel osebno odgovornost in garnicijo.

Čudno je pa „Sočino“ vprašanje: zakaj da niso dotičniki glasovali, ko so venadar v ta namen vzeli deležev pri posojilnicu.

Nam se pa to prav nič čudno ne zdi. Dotičniki so bili in so še danes popolnoma prepričani, da niso bili postavno vsprejeti ter niti pravilno in postavno vpisani v register društvenikov, za to pa niso tudi glasovali. „Soča“ pravi, da je sodnija vrnila posojilnične akte. Pa le nekateri, vseh pa vendar še ne, kaj ne „Soča“?

Sicer pa — konec je ta, da je imela pri zadnjem občnem zboru posojilnice stranka miru in reda večino, seveda brez vstetih tistih 948 nepostavnih glasov, kaj ne „Soča“?

Opravljeni deleži „Goriške ljudske posojilnice“. Opozarjamо naše somišljencе ter jim tudi priporočamo, da ne odpovedujejo svojih opravljenih deležev pri „Goriški ljudski posojilnici“ in to vsaj toliko časa ne, dokler ni vprašanje glede glasovanja pri zadnjem občnem zboru sodniskim potom definitivno dognano.

Ven z barvo! — Pošten in resen mož, ako pride njegov značaj v nevarnost pred javnostjo, ne čaka dolgo ter si poišče zadoščenja pred isto javnostjo. To noče storiti dr. Tuma, gospod in veleučen mož, ko se je drzil priprosti kmet Janez Leban iz Črnič postaviti njegov značaj v čudno luč pred vso javnostjo prvi na občnem zboru ljudske posojilnice in drugič v našem listu, na ta način, da mu je očital čudno postopanje s pooblastilom veleposestnika g. Pignatarija iz Črnič. Dr. Tuma, oziroma zanj list „Soča“, pa se je, mesto da se opraviči, hotel dvigniti na neko vzvišeno stališče, čes, da bi se ponižal „ako bi hotel tako norostno hudobijo ovaditi kazenski sodniji“.

Po našem mnenju ni nikaka „norostna hudobija“, ako kdo komu dokaže kako čudno ravnanje, hudobija je le, ako se tako ravnanje komu podstika, ne da bi se mu moglo dokažati. Da pa smo z „Sočo“ povse pravični, hočemo jej tu-le odgovoriti, da smo prav od strani jednega onih naslovov, na katera nas ona navaja, natančno poučeni o tem, da je na občnem zboru „Goriške posojilnice“ član Leban iz Črnič opozoril predsednika dr. Tuma na neizvirnost Pignatarijevega podpisa na pooblastilu ter da je na Lebano opazko dejal dr. Tuma: „d o b r o , s t o r i m o t i d v e p o o b l a s t i l i z a n e v e l j a v n i“. Potemtakem se nam zdi Leban dokaj veljavna priča. In opravičiti se mora dr. Tuma, kajti tu se ne gre več za „trombeto“ Lebana, kakor se zlubi „Soča“ v njeni inteligenčni maneri ponavljati, marveč tu se gre za vso široko javnost slovensko, katera je moralna vsled Lebano p o d i s a n e izjave zadošči čudne pojme o dr. Tumi kakor predsedniku javnega denarnega zavoda.

Tu ne pomaga nobeno zvijanje v „Soči“, nobeno ponarejanje Pignatarijevega ogorčenja, tu govorijo samo fakta! Toraven z barvo, g. dr. Tuma, „povišajte“ se, da ne ostanete v resnici — ponižani.

„Soča“ glasilo narodno-napredne stranke — goriški „Brivec“. „Soča“ se v zadnji svoji številki sama izdaja za šaljivi list, ko namreč spremišča nekji dopolnjeni popravek s svojimi pobalinskimi opazkami. Pravi namreč, da to, kar je pisala o shodu, h katerem je sklical g. dr. Gregorčič nekatere gospode, ni nič drugačega nego šala. No se ve da sal! zdaj ko se ji ni sponesel nje pobalinski način obrekovanja, zdaj bi to glasilo tako „strašno močne napredne stranke“ se celo ponikal do „Briveca“.

Vsestranska izobraženost po ceni. — Iz Boškega nam pišejo: V Bošku so bili dosedaj samo enostransko izobraženi ljudje, posebno gospodje nunci in menda tudi drugi, pač vsak v svojem poklicu. A 10. maja je Andrejček iz Kobarida povedal, da so tudi „vsestransko“ izobraženi, namreč taki, ki so njegovega duha Hočete jih poznati? Evo jih. Enih se smola prijema, drugi so elegantni, ali „žajfa“ je njih mestir; so pa tudi gospodčki, ki s svojimi neslanimi šolskimi nalogami paradiroj v javnosti. Takim velikostim gotovo ne ugajajo tudi najbolj učene razprave, a kaj se govori, namenjeni delavcem. Edini „Oče Pepo“ se je tolikan ponižal, da je prišel poslušati dne 22. aprila, pa nesreča ne spi, pohujšal se je, ali sreča v nesreči je bila, da je bil on edini. Ko mu je nekdo razlagal darvinizem tako: Jaz vem, da kdor ima mačka, postane človek še le, kadar se ga znebi in tudi po tem sklepam, da kdor ima „afno“ ošabnosti, to živalce težko zgubi, tačas se je Pepo celo nasmehnil. A kaj pomaga, ko je njemu brat in kristjan z grškim „a“ spredaj, ne pa gosp. M. — saj ga poznate oče Pepo, veliko prijetnejši razlagal do spako iz Afrike. Da, da, vi velikani v izobraženosti, pokazali ste, kako se nevednim delavcem hrbet pokaže, kako se jih zanicuje, pa vendar ste šli 22 km. dačle fehat, ne, pardon, po blamažu, katera vam se danes hujši dé, kakor ista Gabrščekova šestletna natezovalnica.

Vreme je bilo zadnje dni prejšnjega tedna skrajno neprijetno. V nedeljo se je zvremenilo, a pihala je cel dan jako ostra sapa ter je bilo proti večeru ozračje dokaj razlageno. Ker je proti veči ronehalo tudi sapa — batí se je bilo slane. Pa hvala Bogu, poročila, ki smo jih dobili včeraj od raznih strani, so bila ugodna, t. j. slane ni bilo nikjer.

Zginolega Pontonija še niso našli. „Il Friuli Orientale“ je poročal v soboto, da so v Palmi prijeti onega Pontonija, o katerem se je mislilo, da ga je kdo pri Pierisu vbil in oropal. „Il Friuli“ je tudi omenil, da je celo tržaška policija potrdila to vest. Včerajšnji „Piccolo“ pa prijavlja poročilo svojega dopisnika, ki se je podal v Palmo načelnišču za to, da bi kaj zvezdel v Pontoniju. In ta dopisnik pravi, da ni v Palmo o Pontoniju ni duha ni sluha.

O na smrt obsojeni dvojici se govori, da priporoča tukajšnji sodni dvor njiju pomilovanje, ter da predlaga naj bi se smrtni kazen spremeni pri Battistiju v 18 letno, a pri Siliigo z ozirom na njegovo mladost na 16 letno ječo.

Najvišje sodišče na Dunaju je v soboto razveljavilo razsodbo prve in druge instance, s katero sta bila Mozetič in Pel-

con radi izgredov v Batujah pri Mulitch-evi fužini o priliki umora naše presvitle cesarice obsojena in sicer prvi na 4 mesece a drugi na 6 mesecov ječe, ter je odredilo novo obravnavo, ki se bo vršila v kratkem času. — Zastopal je stranki dr. Stanič.

Tržni red za sadje, zelišča, sočivje itd. Tukajšnji magistrat razglaša, da ostane trž, na katerem se prodaja in kupuje sadje za izvažanje, ravno tam kjer je bil do zdaj. Služil pa da bode isti prostori za izvozno kupčijo le od 3. ure zjutraj pa do 6½ predpoludne; od to dobre naprej pa, da se bo isti trž rabil le za kupčijo na drobno. Od 21. t. m. naprej se odpre ta trž že ob teh zjutraj, a kupčevati da se bo smelo začeti še-le ob 5. uri. Tržni prostori ob straneh ozidja ostanejo prepričeni dosedanjim kupčevalem, vsi prekupčevalci pa, ki rabijo čez dan po sredi trga postavljene štanje, bodo morali dotične zvečer, ko se trg zapre, popolnoma posprazniti ter jih prepustiti izvozni trgovini do drugega dne do 6½ zjutraj. Za vozove, na katerih se dovoža sadje na trž, se je določil ribji trg in pa vrtne ulice na levih strani do Dottori-jeve hiše.

želne sodnije svetnik, Josip Wurmbrand in Karol Krapf, oba svetnika deželne sodnije.

Odliven gost. Na poti po jugoslovenskih deželah prišel je v petek v Ljubljano gospod Valentín pl. Gorlov, sotrudnik petrograjskih dnevnikov „Novoje Vremja“ in „Svet“. Njegov namen je, pončuti se osobno o narodnem življenju Jugoslovanov, da seznaniti z njim rusko občinstvo, katero se od leta do leta živahnejše zanima za slovanske brate zunaj velike svoje domovine.

Cerkovnik ponesrečil. V Črnomelju so pokopali 72letnega starega farnega cerkovnika Janeza Junka. Starega moža je doletela nesreča, ker je neprevidno se sukal v cerkvi okoli nekega kipa. Spodrsneto mu je. Hotel se je vlovili za kip, pa je padel s kipom vred med velikim ropotom z altarja na kamenita tla in ondi obležal v nezavesti. Prišel je toliko k zavesti, da so mu podeliли zakramente za umirajoče.

Nevarno je obotev v Ljubljani. g. cesarski svetnik Ivan Murnik. Zadela ga je kap. Ostal je več časa v nezavesti, slednjič pa se mu je stanje nekoliko zboljšalo ter je prišel tudi k lesedi.

Krajna železnica Ljubljana-Vrhnik. S 1. junijem opuste nakladisce Log krajne železnice Ljubljana-Vrhnika. Od te dobe se na tem mestu ne bode več sprejemalo niti oddajalo posiljevale v celih vagonih. Oseb, prtljage in psov od tega dne naprej ne bo več olpravljal čuvaj v Logu, ampak sprevodniki potom doplačevanja.

Konj kaznovalec laži. V Cerkljah je dne 12. t. m. bil živinski semenj. Na sejmu je prodajal Miha Tomšeta konje in hvalil svoje blago na vse pretege. Baš je hvalil neko kobilo, kako je dobra in krotka in da kar nič ne bije in ne brcata ter je žival še drezal od zadej — kobila pa ne bodilena, udari z zadnjo nogo Tomšeta tako močno v trebuh, da so ga morali nesti z sejma. Baš ko se je lagal o kobili, kaznovala ga je žival sama za laž.

Zganjepitev na Kranjskem raste od leta do leta. Posebno na Gorenjskem, kjer se ne prideluje vino, popije se ga zelo veliko. Leta 1896 se ga je izpilo 1,468.000 litrov, a leta 1898 že 1,531.058 l., za kar je dobila dela 424.860 gld. davka.

Skupnega potovanja Slovencev k svetovni razstavi v Parizu ne bode, ker so se na članski poziv dotičnega odbora oglašile samo štiri osebe. Kdor Slovencev bi se želel pridružiti kakemu skupnemu izletu v Pariz, priporočamo mu, naj se oglasi v Pragi pri tvrdki Topič, katera zahteva za vožnjo družega razreda v Pariz in nazaj in za osemnovečno bivanje v Parizu z vso oskrbo med potovanjem in v Parizi 460 kron, za štirinajstdnevno bivanje v Parizu pa 650 kron. — Naslovi te tvrdke se glasijo: Administrace společných výprav na výstavu v Paříži 1900 (knihkupectví F. Topiče) Praha, Ferdinandová třída 9 — Pripomniti je, da bodo skupne izlete Čehov na razstavo v Parizu slovesno sprejemali.

Nemci so že na delu! „Deutsches Blatt“ piše: „Ljudsko štetje, ki bode 1. 1901, je za avstrijske Nemce, ki prebivajo v národnostno namešanih krajih, velikega pomena. Zadnje ljudsko štetje se je izvršilo v teh okrajih v škodo Nemcov (!), kar si je mogoče s tem razjasniti, da mnogi naši rojaki niso bili dobro o národnostnem pomenu ljudskega štetja poučeni, „kako je treba izpolnit popisnih pol“. Da bi se temu prišlo v okom, razpisalo je — kakor isti list poroča — opavsko društvo „Nordmark“ dve ceni na kratek spis, ki naj obsegata natančen pouk o ljudskem štetju. Tudi pri nas je treba, da se ljudstvo s poučevanjem dobro pripravi na ljudsko štetje.“ „Mir“

Prusko nasilstvo. Pruska vlada je zaprla poljsko zasebno višo deklisklo šolo, v kateri so se učenke pripravljale k državnemu skušnji za učiteljice. S tem je zabranjeno Poljakom imeti vzgojiteljice otrok svojega rodu.

Krščanski socijalci za šolo. — Dunajski občinski zastop je v zadnjih štirih letih dal za zgradbo novih šolskih poslopij 5,954.610 kron ter skrbi, da v nobenem razredu ni čez 60 učencev. Dunajski učitelji pripoznavajo, da so krščanski socijalci mnogo popravili tega, kar so liberalci zgrešili na polju šolstva, zato je 400 definitivnih dunajskih učiteljev podpisalo volilni oklic za občinske volitve v prid krščanskim socijalcem.

Darovi našega cesarja v Berolinu. Povodom bivanja v Berolinu je podaril naš cesar berolinskemu županu za mestne uboge 15.000 mark, za bolnišnico cesarice Avguste 2000 mark, za mestne stražarje 2000 mark, neki bolnišnici 2000 mark, cerkvi sv. Hedvike 2000 mark, avstrijsko ogrskemu pomožnemu društvu 2000 mark in „rujavim sestram“ 1000 mark.

Mazari zaščitniki trozveze? Ogrska liberalna stranka se je maščevala nad poslancem Ugromom ter ga vrgla iz imenika delegatov samo zaradi tega, ker je v zadnjem zasedanju delegacij napadal trozvezo. V očigled sijajnemu sprejemu našega cesarja v Berolinu, sklenili so mazarski „svobodnjaki“ izbacniti iz delegacij zadnjega (?) nasprotnika trozveze.

Nemški državni zbor proti češki industriji. V pruskem državnem zboru se

je sprejel predlog, zvišati carino na plzenjsko pivo od štiri na šest mark pri hektolitru. Nemčija bo pridobila na ta način več letnih prijemkov 1,400.000 mark.

Ženitev nadvojvode Franca Ferdinandu z grofico Zofijo Chotek. Dunajski listi poročajo, da pride že v kratkem času do poroke med nadvojvodo Franc-Ferdinandom in pa med grofico Zofijo Chotek. Zaroka, tako poročajo ti listi, objavi dunajski uradni list „Wiener Zeitung“ v prav malo dneh. Ta ženitev pa ne bode morganatična t. j. tako, da bi grofica Chotek na zunaj ne veljala za soproga nadvojvode in bi vsled tega tudi ne imela pristopa na dvor. —

Cesar ji bode namreč podelil naslov „soproga nadvojvode“, ker nadvojvodinja ne more nikakor postati, ker ni knežjega rodu. Seveda otroci iz tega zakona ne bodo imeli pravice do prestola. Ko bi pa nadvojvoda Franc Ferdinand zasedel cesarski prestol, potem bode on lahko podelil svoji soprogi naslov „cesarjeva soproga“. Kakor se poroča, se ne bode ta poroka vrnila na tihem, nego z vso slovesnostjo.

Slabo znamenje. Na svečanosti za-

prisege pruskega 18-letnega prestolonaslednika Viljema v dvorni cerkvi v Berolini se je priprenila nezgola, katero si izlagajo nekateri za nesrečo „bodočega nemškega cesarja“. Med cerkv enim govorom, katerega je imel dvorni propovednik Dryander, v pričo vseh zbranih vladarjev in dostojanstvenikov, se je začul hkrat škrepet padačje puške in koj za tem težki padec, za tem je bilo tih, nikdo se ni ozril in Dryander je govoril nemoteno dalje, — toda v vrstah vojaških gardistov pred oltarjem je zmanjkal nekoga, prostor je postal za enega moža prazen, kaj je bilo? Enemu gardistu je prišlo slablo in omedleši se je zgrudil na tla, kjer so ga pustili ležati. Vkljub temu pa, da onesvestelost enega pristopnika ne dvigne iz ravnotežja o takih svečanostih vladarjev milijonov prebivalstva, vendar se je lotila vseh čudna slutnja, da pomeni ta slučaj za bodočega neunškega cesarja morda slablo znamenje v katerem koli oziru.

Inteligentni ponarejalci. Na Ogerskem so zasačili družbo ponarejalcev denarja, v kateri sta bila dva notarja, več posesnikov, tiskarjev itd. Samo eden ponarejalec, Bela Bongony je spravil mej. ljudi desetakov za 80.000 kron. Lepa družba to!

O šolstvu na Koroškem. V jedini zadnjih sej koroškega deželnega zborna se je imela mej poslanci obeh taborov precej živahnih razprava o slovenskem šolskem pouku na Koroškem. Za Slovence sta se potegnila poslanca Einspiller in Grafenauer nasproti Nemcem, ki so poudarjali, da Slovencem ni treba šolskega pouka v meterinščini, ker se itak med seboj ne umejo in se morajo sploh le posluževati nemškega jezika. V tem smislu je zlasti govoril izdajica Oraž, rodom Slovenec ki je pribjal za nemške šole Slovencem. Temu človeku se je očividno poznalo, da je ali gmočno odvisen od Nemcem, ali pa je umrl v njem vsak čut pravčnosti, — drugače ne bi mogel tako izdajati svoj lastni rod. Poštano sta mu posvetila slovenska poslanca, zatrjujoč, da se otrok more izobraževati temeljito le na podlagi materinega jezika, kar tudi Nemci priznavajo za svoje ljudstvo. Kar velja toraj za Nemce, veljati mora tudi za kak drug narod.

Previdnost pri izseljevanju v Ameriko! Neki agent je nagovoril več Tirolcev, da so podpisali pogodbo, s katero so se zavezali, stopiti v službo na havanskih otokih ter delati pet let za mesečnih 15 dolarjev in z vso oskrbo. Ko so dospeli v Ameriko, zvedeli so šele, da dobijo na mesec samo pet dolarjev, pa še teh so večino jim že zaračunali za prevožnjo in hrano. Osmih Tirolcem se je posrečilo ubežati, 22 mož pa so odpeljali na Havano, niti avstrijski konzul v San Franciscu ni mogel zabraniti, ker so se pisorno zavezali.

Alliance Israelite (židovska zveza) šteje danes že 31.000 udov. Društvo je razširjeno, razun v Rusiji, kjer je prepovedano, po vsej Evropi in Ameriki, koder širi svoj za krščanstvo pogubonen upliv.

Židovska porotna klop v Ogerski. V Ogerski se je pripetilo prvkrat, da je budapeštansko drž. pravdništvo črtalo od liste porotnikov vse žide, ker so v več slučajih oprostili židovske morilke svojih nezakonskih otrok. Judje so protestirali, a pomagalo ni niti.

Zmotil se je. Mično dogodbico iz Rima poročajo časopisi. Med francoskimi romarji je bil tudi nek pobožni gospod iz Bordeauxa.

Ko je nekoga dne klečal v cerkvi sv. Petra in bil zatopljen v pobožno molitev, ni čutil, da mu je nekdo od zadej porinil nekaj — v žep njegovega plašča; kako pa se je začudil, ko je po poti domu videl, da je bila ena polna denarnica z nemškim denarjem in ena z ruskimi vrednostnimi papirji. Tat je najbrže bil opazovan in je mislil, da je izročil kakemu svojemu somišljenu ukrajeni denar, pa se je vendarle zmotil.

Izdajalska slama. Pred tedni je prisnela z ledenimi plosčami pokrita Neva do

Peterburga truplo okolo 60 let starega moža, ki je imel s sekiro razsekano glavo ter je bil zadavljen z jermenom, katerega je imel še okoli vratu. Ko so jermen odstranili, padlo je na tla nekaj bilki slame. Te bilke je mladi policist Nikolajevič Prekov pobral in spravil. Preiskava je dognala, da se piše umorjenec Jefren Ivanovič Šudakov, da je bil bogat kovač ter da je bil na romanju. Objekta Šudakova žena je dejala, da ga je umoril bržčas kak roman. Prijeti so delavec Gregorija Leonijeva, ki je spremljal kovača tja in nazaj. Našli so pri njem v uniju zavit zlatnik, kakoršnih je imel pri sebi umorjeni sto. Delavec je tajil in zatreval, da mu je Šudakov dal zlatnik, ker mu je ves pot streljal in služil. Verjetno mu je samo mladi policist Nikolajevič Prekov. Sel je k ženi kovačevi in poizvedel, kje je navadno spal umorjeni. Žena mu je pokazala slammato ležišče. Tedaj pa je vzel policist iz žepa liste bilke, ki so se držale vratu umorjenega, pokazal jih ženi ter dejal: „Ko si moža umorila, si pozabila na tole slamo!“ Žena se je stresla in pripoznala, da je ubila moža tisto noč, ko se je vrnil z romanja, ker ji je postal — dolgočasen!

Parlamentár. v nemškem jeziku izhajači dnevnik, ki zagovarja odločno slovenske interese, je bil že zaporedoma zaplenjen. Prejšnjo številko so zaplenili zradiči članka „Dreibundpolitik“ (politika trozvezde), zadnjo številko pa radi nekoga citata princa Uchtmanskija o trozvezzi, ki je bil posnet po ruskem listu „Vjedomosti“.

„Slovensko blagoviteljno društvo“ v Petrogradu. Ruska vlada je potrdila nova pravila tega društva, katero se je prevstrojilo v slovensko politično društvo. Društvo bo imelo poslej nameen pospeševati duševno vzajemnost Slovanov z Rusijo. V novih pravilih je izdružila ostanek vseslovenskega glasila; društvo bo paralizovali škodljivi upliv nemških društev, s katerimi se dela na ugonobljenju slovenskega obstanka. — Prusaški listi so že dvignili vihar proti petrograjskemu društvu, ker se bojijo, da to društvo malec ogradi delovanje velegermanskih korporacij, katere so celo v Rusiji krépko na nogah.

Sole na kolesih. V St. Louis v Ameriki je toliko šolske mladine, da so vsa šolska poslopja prenapolnjena. Šolski odbor je sedaj sklenil postaviti več hiš, ki se bodo lahko premikale od jednega kraja do drugega. Hiše bodo iz lesa in imete po jedno sobo. Stale bodo vsporedno z že prenapolnjeno šolo. Kadar se bodo razmire spremenile, prepeljane bodo te hiše na kraj, kjer jih bodo potrebovali.

Uradniški „raj“. Na turškem se večkrat zgodi, da je državna blagajna prazna in da uradniki ne dobijo nobenega plačila. Dne 22. septembra je prislo 200 žensk v palacio velikega vezirja v Carigradu, da bi tirjale zaostalo plačilo svojih soprogov. Te ženske, od lakote popolnoma onemogle, niso prejšle iz palače, dokler njih prošnji niso vstreli. Dobile so pa same neki del denarja, ostalo bajé dobijo v enem mesecu.

„Dom in Svet“, št. 10 prinaša sledoč vsebinsko: O lepoti. (Spisal dr. Fr. L.) (Dalje) — Idile planinke . . . II. III., IV., V. (Ztožila Ljudmila) — Pod rimskim orlom. (Povest — spisal I. M. Dovič) (Dalje) — Pomlad — se postavlja. (List iz umetnikovega dnevnika). — Spisal F. S. Finžgar. (Konec) — Puci. (Z naših gor). — Spisal Fr. Kočan) — Moj Maj: Tulipan. — Prt. — Smarnice. — Zadnji dan. (Zložil Silvin Sardenko) — Prenašanje delujocih močij z električno. (Spisal dr. Simon Šubic) — Izprehodi po Slavoniji. (Spisal dr. J. Marinko) I., II. — Kniževnost. — Slovenska književnost. Pomladni glas. X. Zvezek. — Poljska književnost. — Časopis. — Razne stvari. — Solčni mrak dne 28. vel. travna t. I. — Naše slike. — Na platnicah: Pogovori. (Dalje) — Slike: Madona z liščkom. (Slikal Rafael Sanzio) — Nova cerkev pri D. M. v Polju. (Fot. I. Kotar) — Pomladna bajka. (Risal Fr. Dobnikar).

Poslano.

Pozivljam „Sočo“ da mi imenuje ono osebo, o katerej trdi v 58. številki z dne 17. t. m., da je pripravljena vsaki čas priseči, da je od prve do zadnje piše res, kar je „Soča“ o meni „kvasil“ dne 5 t. m. glede posojilničnih uradnikov in gos. Stukeljna posebe. Ako „Soča“ tega ne stori, potem je tudi ta njena trditev, namreč da ima pričo, neresnična in zaradi tega izvirana.

V Ravni (Grojna) 20 maja 1900.

Stefan Makuc.

*** Solčni mrak.** V pondeljek, 28. t. m. bo mrknilo solnce in sicer popolnoma. Mrk bo trajal od 1. ure 29 minut popoldne do 6. ure 52 minut zvečer. Pri nas se mrknjenje ne bo videlo dobro, pač pa v Severni in Osrednji Ameriki.

*** Strajk na gimnaziji.** V Nov. San-decu v Galiciji strajka ves 7. razred gimnazije. Gimnazialci so se izjavili solidarnim s kolegom, ki je bil odpuščen. Dijaki trdijo, da se je zgrodila krivica odpuščenemu trdiju.

*** 39 ljudi utonilo.** Iz Ronagliona

poročajo strašno katastrofo. Sredi jezer

Nico je majhen otok z romarsko cerkvico sv. Lucije. Kmetje romajo radi tja. Te dni pa se je čoln z romarji prevrnil. Drug čoln je hitel potapljalci se na pomoč, a se tudi prevrnil! Tako je utonilo 39 ljudi. Potapljalci isčejo njih trupla.

*** Škrofuloza ni tuberkuloza.** — „Wiener Mediz. Wochenschrift“ priobčila je članek dr. Degréja, ki se bavi z naravo in zdravljenjem škrofuloze. Dr. Degré pohaja nazor, da je škrofuloza isto, kar tuberkuloza. V oteklinah čiste škrofuloze ni našel nikdar tuberklovin bakterij. Škrofuloza vsebova znane otekline žlez. Pri tuberkulozi pa obole drugi deli telesa. Škrofuloza nastaja vsled podedovanja, nepovoljnih življenjskih razmer, prehlajenja itd., ter se loteva otrok, ko najbolj rastjo. Najboljše sredstvo proti škrofulozi je dobra hrana, čist zrak, polno ozon — torej blizu iglastih dreves — in jodna kopelj. Najboljša kopelj je Darkau.

*** Devet ljudij umoril.** — Posestnik Angelio Menci v Castioncellu je sicer dober človek, a epileptik. Tedaj postane hipoma blazen, toda par ur nato je zopet zdrav. Pred meseci se je oženil v drugič, in žena bi v kratkem rodila: Minole dni pa je bil otožen in zamišljen, njegovi so torej vedeli, da bo imel epileptične napade.

pina se sicer na trti posuši, toda v vsaki rosi in vsakem dežju raztopi se deloma in mori v tem stanu kaleči plod. V posušenem stanu nema seveda moči, pa tudi rosin plod se ne more drugače razvijati nego v vodi. Kar pa je vode na listju, napojena je vsa z vitriolom.

Bolezni se tem laže in boljše branimo, čim manj strupenega ploda se nahaja v našem vinogradu. Da pa to dosežemo, škropiti je treba trte rano spomladis, pred cvetom a skrbeti potem, da se bolezen v vinogradu ne prikaže. Na enem samem listu se napravi nad pol milijona plodnih zrn, kako težavno se je braniti bolezni pa še le tedaj, ko so cele trte napadene, misli si vsakdo lahko. V cvetu naj se ne škropi, če pa nismo prej škropili, opravlja naj se tudi sedaj to delo, kajti nevarnost, ki jo donaša peronospora, je navadno veča, nego škoda, ki jo napravimo v tem času v vinogradu.

Za škroljenje proti strupeni rosi rabimo raztopino modre galice in vapna v navadni vodi. Ob morju, kjer primanjkuje sladke vode, nadomesti se polovica lahko tudi z morsko vodo. Iz početka se je jemalo 5 kg modre galice in priljivo ravno toliko vapna na hl vode. Sedaj pa se je ta množina jako skrčila in mnogi pripravljajo samo 1 kg galice. Po moji skušnji je ta množina popolnoma zadostovala. Za drugo in tretje škroljenje zadostuje tudi 1/2 kg. Če jemljemo več modre galice, seveda ne škoduje, vendar je to samo potrata. Vapno služi samo zato, da ostro galico neutralizira, to se pravi, vzame ji ostrost (kislobo) in ker je vapno nasprotno lastnosti (alkalitno), tekočina potem ne vjeda in ne žge. Vapno se nadomesti lahko tudi s sodo, vendar ima prvo to prednost, da se boljše ohrani na listju in se na trtah boljše vidi, kako se je škropilo. Navadno se rabi ista množina ugašenega vapna kakor galice. Bolj natanko izvemo, koliko vapna treba dodati, z laktusovim papirjem.

V drugo naj se škropi proti koncu junija ali začetku julija, ko so trte po večini odrastle. Tretje škroljenje ni potrebno vsako leto. Le tedaj, če se je julija prikazala bolezen, treba je nemudoma še v tretje škropiti.

Tudi pri tem delu je paziti, da se trte enakomerno poškropé. Ne sme se pa listja preveč omazati. Čim bolj drobne in bolj goste so kaplice, ki padajo na listje, tem bolje je. Da pride tekočina tudi na skrito listje, naj se škropi vsaka trtna vrsta od zgoraj proti dnu, a potem od dna proti vrhu. Škropi pa naj se, če mogoče, le na gorejšjo listno stran.

Škropilnice ali orodje, s katerim opravljamo to delo, pozna vsak trtorejec, zato ni potrebno, da tu nadalje o njih govorim.

A. Strekelj, v „Nar. Gosp.“

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Izgubljeno.

Dne 15. aprila t. l. (na Veliko noč) se je izgubila ena letna vrhna sukna pepelnate barve na poti iz Rihemberga do Gorice. Kdor jo je našel in jo prinese nazaj, dobi dobro darilo.

Štefan Kodrič,
Corso št. 33.

Izgubljeno.

G. Anton Bolko je zgubil meseca februarja t. l. dve beležni knjižici, za najditelja brez vrednosti, in sicer od Šempasa do Gorice. Kdor jih je našel, dobi nagrade 10 kron. Prinese naj jih na njegov dom ali pa v naše uredništvo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8
priporoča

priprava bela in črna vina iz višavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vino gradov.

Dostavlja na dom in razpoljilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Andrej Čermel na Kornu št. 10,

priporoča slaynemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino kolonialnega blaga, kakor petrolej, kavo vseh vrst, riž, olje, sladkor itd. Na razpolago ima tudi domačo slanino: špeh, salame in to na drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

Za bolehne na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi!

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdrovnatih bolezni, potem nadune, če je se tako zastarela in navidezno neozdravljiva, raij pije **A. Wolffsky-jev čaj zoper kromlečne, pljučne in vratne bolezni**. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj za dva dni stane 75 kr. Knjižice zastonj. Priste sami pri A. Wolffsky-ju v Berolini 37, Weissenburgerstrasse 79.

C. kr. državna svetinja za odlične proizvode. — Prva moravska tvornica turnskih ur

Fr. Moravus,

Brno,

Veliké námešti št. 8, (Brünn, Grosser Platz Nr. 8) izdeluje in razpoljila **stolpne ure** za cerkev, šole, gradove, mestne zbornice, tovarne itd.; ure za nadzorovanje ponočnih čuvajev, električne ure, vse v dovršenih proizvodih in z jamstvom.

Do sedaj se je razposlalo 135 stolpnih ur v popolno zadovoljstvo.

Proračuni stroškov brezplačno.

Najboljše berilo in darilo
je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

neobvezno potrebna knjiga za vsakega človeka, kater se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati

ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti postnemu povzetju pri

Jožefu Valenčiču na Dunaju

III. Bez., Steingasse Nro. 9, I. St., Thür 10.

Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec postal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Agricoli,

patentovan v Avstro-Ogerski in Italiji,

je mehko kaljisko milo razstopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in cvetličah

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franko

Tovarna mila F. Fenderl & C. O.

TRST. - Via Limitanea št. 1 - TRST.

Zastop in zaloge na Goriškem:

pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri gosp. Frideriku Cumar.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica h. št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago. Knjige: molitvene, šolske in vpisne. Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnice, računov, kuverte z napisimi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

„Narodna tiskarna“

v GORICI,

ulica Vetturini štev. 9.

je preskrbljena s povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem. Izdeluje vse dela v najkrajšem času po takoj nizkih cenah, da se ne boji konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v vseh oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“, ki izhaja dvakrat na teden ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

„NAROD“, ki izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 krona in 60 vinarjev, polletno pa 80 vinarjev.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena 1. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinješega sloga; vsakovrstnih slik, zrcal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesa; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpoljila na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Klepar ARTUR MAKUTZ.

Ozka ulica 1. — **GORICA** — Via Stretta 1.

priporoča škropilnico proti peronospori (ponovljene po Vermoreovi sestavni). Balk je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more lahko premeniti. Škropilnica je sestavljena priprsto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji lastnika.

Cena je zelo nizka.

Stroj za žvepljanje sodov iz činkanega železa. — Priprava za obvarovanje vina pred plesanom in cikanjem pri ločenju iz soda (kan). — Meja za žvepljanje griza raznih sistemov. — Cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice.

Sprejemlje v popravo vsakovrstne druge škropilnice, kakor tudi prevzema vse druga v kleparsko obrt spadajoča dela.

Tovarna pohištva

FRANC PAVŠIČ,

Gorica, Šempeterska cesta št. 9,

izdeluje najzanesljivejše in najtrajnejše izdelano pohištvo po zmerni, pošteni, dela povsem vredni ceni.

Posebno priporoča opravo za

spalne in jedilne sobe za salone in pisarne.

Kupuje orehova debla, prodaja orehove obkladke (remeša) itd. itd. itd.

Ugodni plačilni pogoji!

Vsaka naročba se izvrši v najkrajšem času.

Edino pristni BALZAM

(Tintura balsamica)

se dobiva na debelo in na drobno in postavno dovoljeni in pri kupčiskem sodišči vpisano.

tvornicí balzama lekarka **A. THIERRY**

v Pregradu pri Rogatcu.

Priste samo s to pri trgovinskem sodišči vpisano zeleno varstveno znakmo.

Vsa oprava mojega balzama je pod postavnim varstvom za uzorce.

Najstarejše, preskušeno, najcenejše in najrecnejše glavno ljudsko sredstvo za vse prsne in plučne bolezni, za kašelj, hrkaj, želodčni krč, če jed ne diši, proti slabemu okusu, zapernej sapi, rigarju, zgagi, napenjanju, zaplosti itd. itd.

Kjer ni zaloge, naj se naroči neposredno pod naslovom: **Tvornica balzama lekarka A. Thierry v Pregradu pri Rogatcu.**

Poštne prostre z zalogom na vse avstro-ugarske pošte stane:

12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone,

60 malih ali 30 velikih steklenic 13 krone.

V Bosno in Hercegovino 60 vin. več.

Proti kvariteljem in posnemovalcem kakor tudi prodajalcem takih panarejan postopam na podlagi zakona za varstvo znakov pravnim potom.

Edino pristno mazilo iz vrtnic.

(Balzam-mazilo ex rosa centifolia.)

Vzbuja sedaj največjo pozornost. — Ima veliko antiseptično vrednost.

— Deluje tako uspešno proti unetju. — Napravi uspeh ali vsaj poboljša in olajša bol pri še tako zastarelih bolezni, poškodovanjih in ranah.

Manj kot dva lončka se ne razpoljijo, in sicer izključno le proti predplačilu ali povzetju.

S poštino, spremnico, zavojem i. t. d. staneta

2 lončka 3 krone 40 vinarjev.

avarim pred kupovanjem brezuspešnih ponarejanj in prosirn dobro paziti, da S na vsakem lončku vrgana gornja varstvena znakma z tvrdko

„Lekarna k angelju varuhu A. Thierry-ja v Pregradu“. Vsak lonček mor